

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมจิตอาสาของนักศึกษาพิการ
ชุมนุมใจเกินร้อย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Factors Influencing the Voluntary Activities of Disabled Students
of Jai Kern Roi Group of Nakhon Pathom Rajabhat University

ณรงค์วัชร ขุนมา

โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Email: kirdthas@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมจิตอาสาของนักศึกษาพิการ ชุมชนใจเกินร้อย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และ 2. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนานักศึกษาพิการของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพิการของชุมนุมใจเกินร้อย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 18 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมจิตอาสาของนักศึกษาพิการ ได้แก่ ความต้องการการยอมรับ, ความตระหนักในการให้เพื่อตอบแทนสังคม, ทำความดีด้วยความสามารถ และ ต้องการฝึกประสบการณ์ในการทำงาน และ 2. แนวทางการพัฒนานักศึกษาพิการ พบว่า การเปิดโอกาสและให้โอกาสเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก และมหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนพวกเขา ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดการ ด้านเทคนิค และด้านกำลังใจ

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล, กิจกรรมจิตอาสา, นักศึกษาพิการ, ชุมชนใจเกินร้อย

Abstract

This research has two objectives : 1) to study the factors influencing the voluntary activities of disabled students of Jai Kern Rai Group of NPRU and 2) to analyze the development process of disabled students of NPRU. By the qualitative research using in-depth interviews and observation without participating. The sample consisted of students of Jai Kern Rai Group of NPRU by purposive sampling 18 people.

The research results : 1) the factors influencing the voluntary activities of disabled students of Jai Kern Rai Group of NPRU : need the respect, switch from receiver turned to provider, challenging and the training

for working experience and 2) the development process of disabled students was found that the opportunity and giving the chance are the first priority and University should support them budget, material, management, working techniques and the encouragement.

Keywords: factors influencing, voluntary activities, disabled students, Jai Kern Roi Group

1. บทนำ

ปัจจุบันโลกแห่งพลวัตได้เปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่ล้นหลอมอย่างไร้รอยต่อ คนที่อยู่ในสังคมก็ดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลง จนลืมนึกรอบข้าง เอาแต่เพียงตัวเอง คนที่แข็งแรงกว่าก็ย่อมได้เปรียบคนที่อ่อนแอ ทำให้ขาดการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขาดการเป็นกัลยาณมิตร ความเป็นพี่น้อง ทำให้คนเห็นแก่ตัว ขาดจิตสาธารณะ จิตอาสา การอยู่ร่วมกันในสังคมทำให้ไม่พบความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปีพุทธศักราช 2558 สังคมไทยจะเข้าสู่สังคมอาเซียน สังคมโตขึ้น ความซับซ้อนของสังคมก็มากขึ้น สิ่งหนึ่งที่เราต้องเตรียมในการอยู่ในสังคมที่โตขึ้น ซับซ้อนมากขึ้น คือ การเตรียมคนให้เห็นแก่ตัวน้อยลง โดยการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมด้านจิตอาสามากขึ้น พร้อมทั้งจะเสียสละทั้งกำลังกาย กำลังสติปัญญา ตลอดถึงกำลังทรัพย์ แบบไม่หวังผลตอบแทน จิตอาสาเป็นคุณธรรมจริยธรรมประการหนึ่งที่ต้องทำให้เกิดมีขึ้นในสังคมไทยให้ได้ อันจะนำมาซึ่งความสุขที่ยั่งยืนให้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่โตขึ้นและซับซ้อนมากขึ้น

จิตอาสา คือ ความสำนึกของบุคคลที่มีต่อสังคมส่วนรวม ผู้ที่มีจิตอาสาจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น การเสียสละทรัพย์สินเงินทอง เวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน [1] การทำงานจิตอาสาจะทำให้การเป็นมนุษย์มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวดที่ 1 มาตราที่ 6 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา

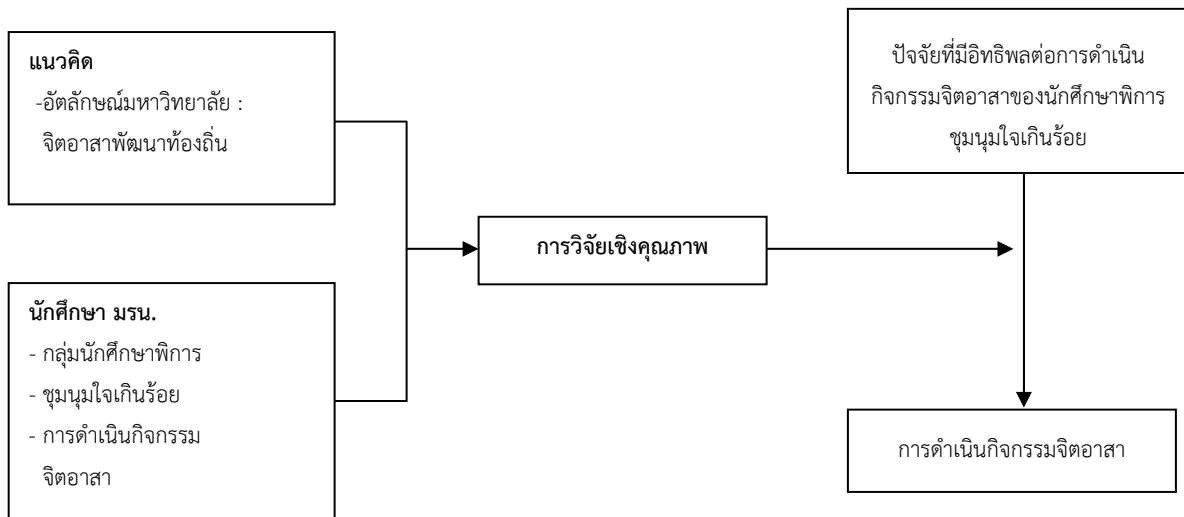
คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” [2] พร้อมกันนั้นการมีสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการสร้างทรัพยากรมนุษย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ได้กำหนดอัตลักษณ์ไว้ว่า “จิตอาสาพัฒนาท้องถิ่น” ให้เป็นตัวสะท้อนคุณลักษณะของบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยพึงประสงค์ และปรัชญาของมหาวิทยาลัยคือ “การศึกษาสร้างคน คิดค้นภูมิปัญญา พัฒนาท้องถิ่น” และมีนโยบายที่สำคัญ คือ คุณภาพคู่คุณธรรม โดยเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรมนั้น และได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ตั้งชมรม ชุมนุม หรือชื่ออื่นในทำนองเดียวกันนี้ ทำกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างสังคมแห่งการแบ่งปัน จะทำให้เกิดความสมดุลและพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว

เรื่องที่น่าทึ่งก็คือ เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2555 นักศึกษาฝึกการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ได้เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าวนี้ รวมตัวกันขอจัดตั้งเป็น “กลุ่มนักศึกษาฝึกการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม” เพื่อดำเนินกิจกรรมจิตอาสาฝึกการของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

3. ทฤษฎีกรอบแนวคิดการวิจัยและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ดังนี้

ธนาวุฒิ นาคสังข (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรกระทรวงพาณิชย์

ช่วยเหลือสังคม โดยเริ่มแรกมีเฉพาะคนพิการเท่านั้นที่เป็นสมาชิก พวกเขาได้ทำงานอย่างทุ่มเทแบบใจเกินร้อยโดยไม่คำนึงถึงสภาพร่างกายของตนที่เป็นอยู่ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “กลุ่มนักศึกษาใจเกินร้อย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม” เพื่อให้กำลังใจแก่นักศึกษาพิการและในการนี้ได้เปิดกว้างให้นักศึกษาปกติเข้าร่วมทำกิจกรรมกับนักศึกษาพิการได้ด้วย ล่าสุดเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2556 ได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้ง เป็น “ชุมนุมใจเกินร้อย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม” ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมจิตอาสาของนักศึกษาฝึกการ ชุมนุมใจเกินร้อย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมนี้ เพื่อทราบและแสวงหาแนวทางในการพัฒนานักศึกษาฝึกการของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ให้ดำเนินไปในทางที่พึงประสงค์ตามหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อพัฒนาประเทศแบบยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมจิตอาสาของนักศึกษาฝึกการ ชุมนุมใจเกินร้อย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

2.2 เพื่อวิเคราะห์แนวทางพัฒนานักศึกษา

กรณีสึกษา บุคลากรใน ส่วนกลางของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์” ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรกระทรวงพาณิชย์ เมื่อพิจารณาเรียงคะแนนเฉลี่ยตามลำดับในแต่ละด้าน พบว่าปัจจัยในด้านลักษณะงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความมั่นคงใน

งาน ด้านความสำเร็จของการปฏิบัติงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความท้าทายของงาน และอิสระในการทำงาน ด้านโอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน [3]

นิภาวรรณ รอดโรคา (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่วนกลาง” พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่วนกลางอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และแนวทางในการเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่วนกลาง คือ ควรนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ส่งเสริมการจัดทำแผนความก้าวหน้าในอาชีพ การนำระบบสมรรถนะมาใช้ในการประเมินผลงานและการเลื่อนตำแหน่ง และผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน [4]

จันทร์แรม พุทธนุกูล (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี จังหวัดสระบุรี” พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนอยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการปกครองบังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ด้านเงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ส่วนประเภทบุคลากรที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 [5]

นางวลัยรัตน์ ยิ่งดำนูน (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโครงการจิตอาสา : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุทนต์จวนอุปถัมภ์” ผลจากการศึกษาพบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ของโครงการจิตอาสาไม่แตกต่างกัน แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาจิตอาสาของนักเรียนพบว่า ด้านความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับรองสุดท้าย นักเรียนต้องการ คือ ควรมีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ควรส่งเสริมกล้าคิดกล้าแสดงออกในที่ประชุม มุ่งเน้นให้นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครูจากครอบครัวพ่อแม่ผู้ปกครองชุมชน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตอาสาต่อสาธารณชนได้ ซึ่งเชื่อมโยงกับหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาหลักธรรมที่ส่งเสริมจิตอาสาได้แก่ สังคหวัตถุ อธิเบทา พรหมวิหาร ขรราวาสธรรม ทิฐฐัมมิกัตถ

สังวัตตนิกรธรรม สาราณียธรรม ล้วนเป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมจิตอาสา ที่พัฒนาจากคุณสมบัติภายในตน ที่สามารถพัฒนาออกมาให้เป็นลักษณะของจิตที่เป็นจิตอาสา ขัดเกลาพฤติกรรม ทำงานร่วมกับหมู่คณะได้ [6]

ทิพย์ขจร ฉายาสกุลวิวัฒน์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาระบบการจิตอาสาตามหลักพระพุทธศาสนาของเจ้าหน้าที่เสถียรธรรมสถาน” ผลการวิจัยพบว่า 1. หลักธรรมของผู้นำจิตอาสา ประกอบด้วยสังคหวัตถุ อธิเบทา พรหมวิหาร สปัจริศธรรม ทศพิธาธรรม สปับายะ ทาน กัลยาณมิตรธรรม ภาวนา จาคะ สาราณียธรรม สัมมาวาจา ปิยาจา อริยวินัย การทำโครงการที่เกิดจากการหลอมรวมหลักพุทธธรรมนำไปสู่การให้ช่วยเหลือ เกื้อกูล แบ่งปัน บรรเทาทุกข์ การประยุกต์หลักการพัฒนาดนตามแนวพระพุทธศาสนา เป็นจิตอาสา ได้รับการพัฒนาดนตามแนวพระพุทธศาสนา จนเอื้อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในจิตอยู่ตลอดเวลา และทำให้เห็นสังขธรรมและมีชีวิตที่เป็นสุข [7]

4. วิธีดำเนินงาน

บทความวิจัยนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาเฉพาะกรณีเจาะจง (Case Study Approach) ได้กำหนดขอบเขตที่ชัดเจน ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาชุมนุมใจเกินร้อย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ดำเนินกิจกรรมจิตอาสา โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 18 คน และผู้วิจัยจะใช้รูปแบบของการวิจัยโดยศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive) และศึกษาแบบมุ่งหาคำอธิบาย (Explanatory)

5. ผลการศึกษา/การทดลอง

การศึกษานี้ มีผลการศึกษา ดังนี้

5.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมจิตอาสาของนักศึกษาพิการ ชุมนุมใจเกินร้อย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบ 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

5.1.1 ความต้องการการยอมรับ ถึงแม้ว่าท่างกายภาพของพวกเขาจะไม่สมบูรณ์เหมือนกับคนปกติทั่วไป แต่โดยลึกๆ แล้ว โดยทางพฤตินัยพวกเขาก็อยากจะได้รับ “ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคน” เท่ากันกับคนปกติทั่วไป พวกเขาบอกว่าพวกเขาไม่ต้องการที่จะเรียกร้องศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคนดังกล่าวโดยวิธีการป่าวประกาศหรือร้องขอจากสังคม แต่พวกเขาต้องการทำให้คนอื่นยอมรับในตัวของพวกเขาโดยความรู้ ความสามารถ คนปกติทำได้อย่างไร คนพิการก็ทำได้อย่างนั้น เกียรติและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์คือสิ่งที่พวกเขาอยากได้จากสังคมทั้งโดยนิตินัยและพฤตินัย

5.1.2 ตระหนักในการให้เพื่อตอบแทนสังคม พวกเขาบอกว่าสังคมมักจะมองว่าคนพิการทำอะไรไม่ได้ ควรได้รับการ

ช่วยเหลือ หรือควรเป็นผู้รับ คนพิการจึงได้แต่รับๆ ภาพลักษณ์ของคนพิการจึงเป็นได้แต่เพียงผู้รอคอยความช่วยเหลือจากผู้อื่น บางทีถูกมองว่าเป็นภาระของสังคมไปอีก ความเป็นจริงคนพิการก็อยากจะให้เหมือนกันหากว่าสามารถให้ได้ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง และก็ไม่อยากจะเป็นภาระของสังคมในฐานะของผู้รับอีกต่อไป กิจกรรมจิตอาสาคือทางออกที่มหาวิทยาลัยให้โอกาส ที่พวกเขาจะเปลี่ยนทัศนคติของสังคมต่อคนพิการได้

5.1.3 ท้าทายความสามารถ กิจกรรมจิตอาสาเป็นกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถมาก เพราะบางที่อาจเลือกทำไม่ได้ ต้องทำทุกอย่างที่อื่นจะเป็นการช่วยเหลือคนอื่นที่พวกเขาเดือดร้อนหรือต้องทำทุกอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม พวกเขาบอกว่าเรื่องที่ท้าทายมากๆ ก็คือ ความสามารถทางกายภาพ พวกเขาต้องฝึกฝนตัวเองอย่างหนัก ใช้ความอดทน ความพยายามมากกว่าคนปกติอย่างน้อย 2 เท่าตัว จึงจะสามารถทำงานได้ทัดเทียมกับคนปกติทั่วไป แต่หลังจากทำได้แล้วรู้สึกภาคภูมิใจมาก

5.1.4 ต้องการฝึกประสบการณ์ในการทำงาน พวกเขาบอกว่าโอกาสสองอย่างที่จะมีคนมาจ้างให้พวกเขาทำงานให้แม้กระทั่งแค่การให้โอกาสในการฝึกทำงานก็คงจะเป็นไปได้ยาก ดังนั้น กิจกรรมจิตอาสาที่พวกเขาทำอยู่ตอนนี้ มองอีกมุมหนึ่งก็คือสถานที่ฝึกทำงานของพวกเขาเอง พวกเขาต้องรักษามันไว้ ก่อนหน้านั้นพวกเขาก็ไม่ได้คิดเรื่องนี้ พวกเขาคิดว่าต้องการให้คนอื่นยอมรับในตัวของพวกเขาเพียงเท่านั้น แต่พอพวกเขาได้โอกาสมาทำงานกิจกรรมจิตอาสาจริงๆ ทำให้พวกเขามีความรู้สึกว่าพวกเขาทำงานเป็น เข้าใจกระบวนการ ขั้นตอน ตลอดถึงเรื่องรายละเอียด ยิบย่อยอื่นๆ ที่แตกต่างกันในแต่ละงาน ซึ่งตรงนี้ก็หลักการที่ว่า “การเรียนรู้ทำให้คนมีงานทำ กิจกรรมทำให้คนทำงานเป็น”

5.2 ผลจากการวิเคราะห์แนวทางพัฒนานักศึกษาที่ต่อยอดโอกาสทางร่างกายของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่า โอกาสเป็นสิ่งสำคัญอันดับต้นในการพัฒนานักศึกษาพิการ มหาวิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้พวกเขาได้พัฒนาตัวเอง ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับตัวเอง และไม่ควรเอาเรื่องร่างกายมาเป็นข้อจำกัด และปิดกั้นความสามารถ เพราะคนที่มีร่างกายพิการ ไม่ได้หมายความว่าสมองของพวกเขาพิการไปด้วย และมหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนพวกเขาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดการ ด้านเทคนิค และด้านกำลังใจ

6. สรุปและการอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอสรุปและอภิปรายผลประเด็นการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

6.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมจิตอาสาของนักศึกษาพิการ ชุมชนใจเกินร้อย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่ามี 4 ประเด็นหลักๆ คือ 1) ความต้องการการยอมรับนับถือ 2) ตระหนักในการให้เพื่อตอบแทนสังคม 3) ท้าทายความสามารถ

และ 4) เป็นโอกาสในการฝึกทำงาน แต่ละประเด็นสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

6.1.1 ความต้องการการยอมรับ พวกเขาต้องการให้สังคมมองกลุ่มคนพิการว่าเป็นกลุ่มคนที่มีความสามารถเหมือนคนปกติทั่วไป แม้ว่าร่างกายจะไม่ครบ ไม่สมบูรณ์ไปบ้าง ก็เป็นเพียงรูปธรรมเท่านั้น หากแต่สติปัญญาหรือสมองและจิตใจแล้วไม่ได้ต่างไปจากคนปกติทั่วไปเลย พร้อมกันนั้นก็ต้องการพิสูจน์ให้ประจักษ์แจ้งว่าผู้พิการก็ทำได้ ผู้พิการไม่ได้เป็นภาระของสังคมทุกคนไป ขณะเดียวกันก็สามารถบำเพ็ญตนให้มีประโยชน์ต่อสังคมได้ สอดคล้องกับงานเขียน กัญชิตา ประพฤติธรรม, 2553 สถาบันส่งเสริมสุขภาพคนพิการ “คู่มือจิตอาสา สำหรับผู้ไม่พิการในความดี” [8] ที่กล่าวไว้ คนพิการ แม้จะมีส่วนที่แตกต่างจากคนทั่วไป ซึ่งทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำรงชีวิต แต่คนพิการก็มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์อย่างเสมอภาคกับคนทั่วไป คนพิการมีสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างเท่าเทียมกับพลเมืองไทยทุกคน คนพิการก็มีทั้งสุขและทุกข์ และคนพิการก็พร้อมจะแบ่งปันความสุข และเป็นผู้ให้เช่นเดียวกัน ทำให้เราได้เห็นว่าเป็นคนที่มีน้ำใจนั้น ไม่ได้เลือกว่าคนนั้นจะสมบูรณ์หรือพิการ สอดคล้องกับบทความที่ท่านศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์ ประเวศ วะสี [9] เขียนไว้ในหัวข้อ “พลังจิตอาสาอันยิ่งใหญ่ : สังคมไทยร่มเย็นเป็นสุข” ในหนังสือโครงการส่งเสริมจิตอาสามูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ กล่าวไว้ว่า พลังน้ำใจเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่มีอยู่ในทุกคนและเป็นจุดสำคัญ เพราะมนุษย์มีเมล็ดพันธุ์แห่งความดีอยู่ในหัวใจทุกคน ถ้าเรารดน้ำพรวนดินหรืออากาศเหมาะสม สิ่งแวดล้อมเหมาะสม เหตุปัจจัยเหมาะสม มันจะออกมาได้ เยอะมาก (แผนที่ทำดี, 2549)

6.1.2 ตระหนักในการให้เพื่อตอบแทนสังคม พวกเขาเห็นว่าเป็นโอกาสที่พวกเขาจะได้ตอบแทนสังคมซึ่งพวกเขาเป็นฝ่ายรับมาตลอด ต้องการแสดงให้เห็นสังคมเห็นว่าพวกเขาไม่ได้เป็นภาระแก่สังคม พร้อมทั้งจะเสียสละเพื่อส่วนรวมและช่วยเหลือผู้อื่นเช่นกัน สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมของสภาวะจิตของพวกเขาในเรื่องของ “จิตอาสา” ซึ่งสอดคล้องกับกับพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) ที่กล่าวในหนังสือ “เครื่องวัดความเจริญของชาวพุทธ (อารยวุฒิ)” [10] ว่า จิตอาสา คือ การกระทำที่เสียสละเพื่อส่วนรวม อันเป็นลักษณะทางจิตของบุคคลที่ประกอบด้วยความมีน้ำใจและจิตสำนึกหรือสำนึกสาธารณะที่เสียสละแรงกาย แรงใจ สติปัญญา เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม พร้อมกันนั้นก็เป็นการที่ท้าทายต่อพวกเขาอย่างยิ่ง หากบางเรื่องที่ต้องอาศัยแรงกายในการทำกิจกรรม เพราะพวกเขาส่วนหนึ่งพิการทางร่างกาย นอกเหนือจากนั้น พวกเขาขอสารภาพว่าทุกครั้งที่พวกเขาได้มีโอกาสทำกิจกรรมจิตอาสาช่วยเหลือคนอื่นร่วมกัน พวกเขา รู้สึกว่ามีความสุขมากกว่าการได้อยู่คนเดียว และ ทำให้มีความรู้สึกที่ตัวเองมีประโยชน์ต่อสังคม สัมผัสได้ถึงความสุขที่เกิดจากการให้ การแบ่งปัน การเสียสละ ซึ่งก่อนหน้านี้พวกเขาเคยแต่เป็นผู้รับ ไม่อาจที่จะรับรู้และเข้าใจความรู้สึกความ

ยากลำบากของผู้ให้ได้อย่างลึกซึ้ง พร้อมกันนั้นก็พบว่าพวกเขาได้รับความสุขจากการทำงาน และภาคภูมิใจมากที่สามารถทำงานได้ทัดเทียมกับคนปกติธรรมดาทั่วไป พิเศษสุดคือสามารถเป็นกำลังใจเป็นแรงบันดาลใจให้กับคนอื่น ๆ ได้อีกด้วย

6.1.3 ท้าทายความสามารถ กิจกรรมจิตอาสาที่มีความหลากหลายเป็นกิจกรรมช่วยเหลือคนอื่นและที่สำคัญช่วยเหลือคนปกติ ฟังดูแล้วเหมือนเป็นเรื่องแคในฝัน แต่พวกเขาต้องทำเรื่องในฝันนั้นให้เป็นจริงให้ได้ ความยากไม่ได้อยู่ที่ความสามารถด้านความรู้ ความเข้าใจ แต่อยู่ที่ด้านกายภาพ พวกเขาต้องพยายามและฝึกฝนตนเองอย่างหนักเพื่อให้สามารถทำได้อย่างคนปกติ พวกเขาต้องพิสูจน์ตัวเองต่อสาธารณชนต่อสังคมว่าพวกเขาสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างไม่เป็นภาระ ขณะเดียวกันก็สามารถช่วยเหลือสังคมได้อีกด้วย คนทั่วไปทำได้ คนพิการหรือคนที่ด้อยโอกาสทางร่างกายก็ทำได้ และเมื่อทำกิจกรรมจริงๆ พวกเขาสามารถทำได้จริงๆ พวกเขาภาคภูมิใจมากที่สามารถทำงานได้ทัดเทียมกับคนปกติธรรมดาทั่วไป และสังคมก็ให้การยอมรับ พวกเขาทำได้ สอดคล้องกับ “คู่มืออาสาสมัครเพื่อคนพิการ” ของมูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย [11] ที่กล่าวไว้ว่า คนพิการที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม สามารถศึกษา ประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาตนเอง และสร้างสรรค์คุณประโยชน์ให้แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยรวมได้ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าคนปกติทั่วไป (มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย, 2550)

6.1.4 ต้องการฝึกประสบการณ์ในการทำงาน กิจกรรมได้เปิดโอกาสให้พวกเขาได้ฝึกประสบการณ์ในการทำงาน พร้อมกันนั้นก็ทำให้พวกเขาเข้าใจการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่ต้องเกื้อกูลกัน รู้จักหน้าที่และเคารพกฎเกณฑ์สังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของพระเดิมแท้ ชาวเห็นฟ้า เรื่อง “คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศใต้หวัน” [12] พบว่า การอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจและเกื้อกูล การอุทิศตนทำงานโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และการตระหนักรู้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา (อำพลจินดาวัฒน์, 2549)

2. ผลจากการวิเคราะห์แนวทางพัฒนานักศึกษาพิการของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่า มหาวิทยาลัยต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษาพิการได้ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับเขา เพราะกิจกรรมจะทำให้พวกเขาได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกายและจิตใจควบคู่กันไป เป็นการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ หลังจากนั้นก็ให้การสนับสนุนพวกเขาตามความเหมาะสม การศึกษาที่สมบูรณ์ต้องพัฒนาคนให้ไปถึงพร้อมด้วยความรู้และความประพฤติ ดังคำบาลีที่ว่า วิชชาจะระณะสัมปันโน จึงจะสามารถปรับตัวอยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ได้อย่างมีความสุข

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 การรู้และเข้าใจกลุ่มคนพิการอย่างถ่องแท้และรอบด้านจะทำให้สังคมลดช่องว่างระหว่างคนพิการกับคนปกติในการอยู่ร่วมกันได้อีกทางหนึ่ง

7.2 ควรมีการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมจิตอาสาและผลกระทบของการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษาพิการ ชุมชนใจเกินร้อย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ญาณภัทร ยอดแก้ว รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และอาจารย์แพรวภัทร ยอดแก้ว อาจารย์ประจำกลุ่มอาเซียนศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ผู้ให้คำแนะนำซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการวิจัยชิ้นนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบใจชุมชนใจเกินร้อยทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนที่ให้ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ และผู้วิจัยขอขอบความดีความชอบจากงานวิจัยนี้แก่ทุกท่านที่เกี่ยวข้องทั้งที่เอ่ยนามและไม่ได้เอ่ยนามมา ณ ที่นี้

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] ธีรภูมิชากร ศรีบริบูรณ์, “การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2551.
- [2] พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 หมวด 1 ทิศทางการพัฒนาคน ไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มาตรา 6.
- [3] ธนาวุฒิ นาคสังข์, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรกระทรวงพาณิชย์: กรณีศึกษาบุคลากรใน ส่วนกลางของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์” บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556.
- [4] นิภาวรรณ รอดโรคา, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่วนกลาง, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2556.
- [5] จันทรแรม พุทธนุกูล, “ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี จังหวัดสระบุรี”, วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2554.

- [6] นางวลัยรัตน์ ยิ่งดำรง, “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโครงการจิตอาสา : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุทิวาควนอุปลัมภ์”, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2554.
- [7] ทิพย์ขจร ฉายาสกุลวิวัฒน์, “ศึกษากระบวนการจิตอาสาตามหลักพระพุทธศาสนาของเจ้าหน้าที่เสถียรธรรมสถาน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2555.
- [8] กัญชิตา ประพฤติธรรม, “คู่มือจิตอาสา สำหรับผู้ไม่พิการในความคิด”, นนทบุรี : จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ, 2553.
- [9] ประเวศ วะสี, ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์, “โครงการส่งเสริมจิตอาสา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, แผนที่ทำดี”, เครือข่ายจิตอาสา : นนทบุรี, 2549.
- [10] พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), “เครื่องวัดความเจริญของชาวพุทธ (อารยวุฒิ)”, กรุงเทพมหานคร : สหธรรมมิก, 2552.
- [11] มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย, “คู่มืออาสาสมัครเพื่อคนพิการ”, โรงพิมพ์ยิ้มสู้ ของมูลนิธิคนพิการไทย (โดยคนพิการ): นนทบุรี, 2550.
- [12] อัมพล จินดาวิฉนะ, “จิตอาสา : พลังสร้างโลก”, กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้, 2549.